

holdsviis nærstaaende Partier behøve jo ikke i første Omgang at skælde hinanden Hæder og Ære fra og derved vanskeliggøre Sammenslutningen i anden Omgang. Det er ikke nødvendigt. Men den højtærede Konseilspræsident mente, at Vælgerne i anden Omgang ikke kom til at staa saa frit, idet de vare absolut nødte til at stemme paa de to, som i første Omgang havde faaet det største Stemmeantal, men det behøver ikke at finde Sted. Man kan have det, man kalder bundet Omvalg, det har man i Tyskland. Men man kan ogsaa have det, man kalder frit Omvalg, det har man i Frankrig. Der ere Vælgerne ikke i anden Omgang forhindrede i at stemme paa, hvilken som helst de ville, der er kun givet Vælgerne Lejlighed til at sørge for, at den valgte bliver valgt med absolut Majoritet, men i øvrigt staa det frit for at stemme, som de ville, mens de i Tyskland ere bundne til i anden Omgang kun at stemme paa dem, der i første Omgang have faaet det højeste Stemmetal. Det kan være, at det vilde være at foretrække, hvis vi gik til denne Institution her i Landet, at holde paa det franske System i Modsætning til det tyske — saa vil den nævnte Indvending i alt Fald falde bort. Hovedsagen af den højtærede Konseilspræsidents Udtalelse er imidlertid, at han var villig til at forhandle om dette Punkt, naar Valgloven kom for. Det glæder mig, og jeg tror, det vil være overordentlig heldigt, om man kunde enes om denne Sag.

Den højtærede Konseilspræsident erklærede, at det Forslag, han har fremsat her, vilde ikke volde store Vanskeligheder i Øjeblikket, for man gav jo tilstrækkeligt Spillerum i det Øjeblik, Folketingsmedlemmernes Antal udvidedes fra 114 til 132, men han mente, at hvis man gik den anden Vej, forhøjede Forholdstallet f. Eks. til 22,000, saa vilde Vanskeligheden være der, naar vi ikke kunde raade over mere end 114 Valgkredse. Den højtærede Konseilspræsident nævnte 22,000, ikke 20,000, thi hvis vi gik til 20,000, saa vilde vi jo faa det samme Spillerum som efter Konseilspræsidentens Forslag. Dette er betegnende, thi netop naar Konseilspræsidenten gør opmærksom paa de Vanskeligheder, som vilde blive ved 22,000, gør han derved tillige opmærksom paa de Vanskeligheder, som vilde opstaa i Fremtiden ved hans eget Forslag, naar der for hver Valgkreds, der oprettes paa ny, skal forsvinde en gammel. Han mente, at det kun vilde være ganske enkelte, der bleve udskudte, men det have vi ingen Sikkerhed for. En

saadan Revision vil være nødvendig efter enhver Folketælling, naar Folketællingen viser, at der er indtraadt uretfærdige Forhold, og saa vil det i Reglen ikke være en enkelt Kreds, der skal oprettes, men flere, og der vil blive flere gamle Folketingsmænd husvilde, og det vil medføre store Vanskeligheder, derom er der ikke Tvivl.

Men Hovedsagen i den højtærede Konseilspræsidents Foredrag var efter min Mening hans Paastand om, at Grundlovens nuværende § 32 ikke fastslaar noget Lighedspaabud, men kun fastslaar det til enhver Tid givne Antal af Folketingsmænd. Det var en Fortolkning, der forbavsende mig, men den er ganske vist ikke ukendt, den har før været fremme i dette Ting; den har været fremme fra en Side og fra en Mand, der den Gang stod som den højtærede Konseilspræsidents Modstander. Den blev nemlig fremsat under Valgkredsdebatten her i Tinget i Samlingen 1894—95 af det daværende Medlem for Møen, Bojsen, de moderates Leder og Forligspolitikkenes Fører. Ærede Medlemmer ville finde hans Udtalelser i Rigsdagstidenden for denne Samling Sp. 653.

Denne Grundlovsfortolkning, der fuldstændig svarer til den, som den højtærede Konseilspræsident nys fremsatte, blev meget skarpt og klart imødegaaet af en af de daværende Ledere for det Parti, som senere blev til Venstrereformpartiet, og som har bragt den nuværende Konseilspræsident til Magten, nemlig det daværende Medlem for Københavns 7de Valgkreds, tidligere Finansminister Hage, en Mand, som den højtærede Konseilspræsident har siddet i Ministerium sammen med i lang Tid, og det er jo neppe Konseilspræsidentens Skyld, at han ikke sidder i dette Ministerium endnu, thi Konseilspræsidenten opfordrede ham jo meget varmt til at bevare sit Sæde i det ny Ministerium. C. Hage udtalte altsaa den Gang — ærede Medlemmer ville kunne finde det Sp. 691 — efter først at have refereret den Grundlovsfortolkning, som Bojsen havde fremsat: „Jeg vil dertil sige, at det ganske vist ikke er første Gang, jeg hører dette“ — han havde altsaa heller ikke hørt det for første Gang den Dag, lige saa lidt som jeg i Dag — „men derimod er det første Gang, jeg hører det sagt af nogen, for hvem det er lykkedes at bevare Alvoren“. Den højtærede Konseilspræsident bevarede Alvoren i Dag, ligesom Bojsen gjorde det, da han i sin Tid fremsatte denne Fortolkning. Hage fortsætter: „Jeg tør uden Overdrivelse sige, at dette er den